

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РОЗВЕДЕННЯ І ГЕНЕТИКИ ТВАРИН ім. М.В.ЗУБЦЯ НААН
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської конференції**

**«ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ – КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА І
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА»,
присвячена 75-й річниці від дня народження доктора с.-г.
наук, члена-кореспондента НААН, професора
ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА**

18 лютого 2026 року, м. Біла Церква

Біла Церква
2026

DOI:10.33245/18-02-2026

УДК 636.082:637

Генетика і селекція – ключові аспекти сталого розвитку у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва: матеріали Всеукраїнської конференції, присвяченої 75-й річниці від дня народження доктора с.-г. наук, члена-кореспондента НААН, професора Івана Адамовича Рудика (Біла Церква, 18 лютого 2026 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2026. – 211 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор

Жукорський О.М., д-р с.-г. наук, професор, академік НААН

Піддубна Л.М., д-р с.-г. наук, професор

Луговий С.І., д-р с.-г. наук, професор

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук, професор

Ставецька Р.В., д-р с.-г. наук, професор

Старостенко І.С., канд. с.-г. наук, доцент

Ткаченко С.В., канд. біол. наук, доцент

Бабенко О.І., канд. с.-г. наук, доцент

Титаренко І.В., канд. с.-г. наук, доцент

Клопенко Н.І., канд. с.-г. наук, доцент

Судика В.В., канд. с.-г. наук, доцент

Мостипан О.В., доктор філософії, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ

Відповідальні за випуск: **Ставецька Р.В.**, завідувач кафедри генетики, розведення та селекції тварин БНАУ, д-р с.-г. наук, і **Титаренко І.В.**, доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин БНАУ, канд с.-г. наук

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей учасників Всеукраїнської конференції «Генетика і селекція – ключові аспекти сталого розвитку у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва», присвяченої 75-й річниці від дня народження доктора с.-г. наук, члена-кореспондента НААН, професора Івана Адамовича Рудика (18 лютого 2026 р., Білоцерківський національний аграрний університет). Тексти публікуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: rozvedenya@ukr.net

©БНАУ

ЗМІСТ

І БЛОК

РУДИК ІВАН АДАМОВИЧ

доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент НААН, професор
(11.01.1951–20.03.2014)

Афанасенко В.Ю. СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ КОЛЕЗІ, НАСТАВНИКУ ТА ДРУГУ!.....	8
Бірюкова О.Д. ЕТАЛОН НАУКОВОЇ ЯКОСТІ ТА ЛЮДСЬКОЇ ПОРЯДНОСТІ.....	9
Гиль М.І. СПОГАД ПРО ВЧЕНОГО.....	10
Загородній А.П. СПОГАДИ ПРО ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА.....	12
Клопенко Н.І., Титаренко І.В., Старостенко І.С. НАШ КЕРІВНИК І НАСТАВНИК: СПОГАДИ СПІВРОБІТНИКІВ.....	13
Ковтун С.І. ІВАН АДАМОВИЧ РУДИК. ДЯКУЄМО ЗА СПІЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ШЛЯХ.....	16
Костенко О.І. СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ РУДИКА ІВАНА АДАМОВИЧА ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.....	17
Олешко В.П. НАУКОВА ШКОЛА ТА ЖИТТЄВІ УРОКИ ПРОФЕСОРА ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА.....	19
Полупан Ю.П. В АВАНГАРДІ НАУКОВИХ ОСНОВ РОЗВЕДЕННЯ ТВАРИН.....	21
Помітун І.А. НАУКОВА ЕТИКА ТА ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА.....	28
Соболев О.І. ІВАН АДАМОВИЧ РУДИК – НЕЗАПЕРЕЧНИЙ АВТОРИТЕТ.....	29
Сотніченко Ю.М. НАСТАВНИК, ЯКИЙ ДАРУВАВ КРИЛА: ПАМ'ЯТІ ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА.....	30
Ставецька Р.В. ЯКЩО СУМНІВАЄШСЯ – ВЧИНЯЙ ГІДНО.....	32
Федорович Є.І. ПРИКЛАД ВІРНОГО СЛУЖІННЯ ВІТЧИЗНЯНИЙ НАУЦІ ТА ОСВІТІ.....	34
Хмельничий Л.М. ГІДНІСТЬ, ПРОНЕСЕНА КРІЗЬ ТЕРНИ НАУКОВОГО ЖИТТЯ.....	36
Цехмістренко С.І. СВІТЛО ВЕЛИКОЇ ДУШІ. ПАМ'ЯТІ КОЛЕГИ ІВАНА АДАМОВИЧА РУДИКА.....	38

II БЛОК

Бабенко О.І. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЖИВА МАСА КОРІВ З УРАХУВАННЯМ ЇХ ВАГИ ПРИ ПЕРШОМУ ОСІМЕНІННІ.....	40
Borshch O.V., Borshch O.O., COW REST AS THE BASIS OF COMFORT	43
Бучковська В.І., Євстафієва Ю.М., ВИКОРИСТАННЯ БІЛКОВО-МІНЕРАЛЬНОЇ ВІТАМІННОЇ ДОБАВКИ В ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК.....	46
Вакула Б.В. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КІЗ ЗА СТАНДАРТНОЇ ТА ТРИВАЛОЇ ЛАКТАЦІЇ.....	49

Васяк В. Ю. ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНОМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І БІОТЕХНОЛОГІЙ У ТВАРИННИЦТВІ: ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ ДО СТАЛОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЕФЕКТИВНОЇ ПЕРЕРОБКИ.....	52
Вечорка В. В., Скляренко Ю. І., Ладика В. І., Михалко О. Г., Кучкова Т. П., Герман Д. М., Перекрестова Г. В., ІСТОРІЯ, ПРОДУКТИВНІ ТА БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУРОЇ ХУДОБИ В УКРАЇНІ.....	56
Войтенко С.Л., Сидоренко О.В., Петренко М.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЗНИКАЮЧИХ ПОПУЛЯЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН.....	60
Волошин Р.В. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ І ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ МОЛОКА ЗА ПІДВИЩЕНИХ ТЕМПЕРАТУР НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	63
Гарник Л.П. ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДУ ПТИЦІ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА НІШЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ.....	65
Гаюк Н.В., Роль Н. В. РОЛЬ ХІМІЇ У ГЕНЕТИЦІ, РОЗВЕДЕННІ ТА СЕЛЕКЦІЇ ТВАРИН.....	68
Германський І.Ю., Мерзлова Г.В. ВСТАНОВЛЕННЯ НЕШКІДЛИВОСТІ МОДИФІКОВАНОГО СУХОГО ЯЄЧНОГО БІЛКА.....	70
Гончаренко І.В. ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БУЙВОЛІВ У ПРОДОВОЛЬЧІЙ ТА ЕКОЛОГІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	74
Джус В.М., Бондаренко Л.В. ВПЛИВ ВКЛЮЧЕННЯ ЛИЧИНОК ЧОРНОЇ ЛЬВИНКИ (<i>HERMETIA ILLUCENS</i>) У РАЦІОН НА ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ МОЛОДНЯКУ ФАЗАНА.....	77
Динник О.М. ДОБРОБУТ І ПРОФІЛАКТИКА ЗДОРОВ'Я ТВАРИН ЯК СКЛАДОВА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	79
Загородній А.П., Чернюк С.В. ПОРІВНЯННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ТА КОРМОВОЇ ЦІННОСТІ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГІБРИДІВ.....	81
Калітаєв К. К., Лихач А. В. БІОТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СВИНОМАТОК У КРИТИЧНІ ФАЗИ ГЕСТАЦІЇ.....	85
Катеринич О.О. ГЕНЕТИКО-СЕЛЕКЦІЙНІ АСПЕКТИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГЕНОФОНДУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА ПТАХІВНИЦТВА.....	88
Каркач П.М. ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНОГО ВІДБОРУ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПТИЦІ.....	90
Качур А.С. ХІМІЧНИЙ СКЛАД БІОМАСИ ВЕРМИКУЛЬТУРИ ВИРОЩЕНОЇ НА СУБСТРАТІ З ВМІСТОМ ГІДРОЛІЗОВАНИХ ВІДХОДІВ СОЇ.....	92
Клопенко Н.І. ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛОКАЛЬНИХ ПОРІД ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ У СИСТЕМІ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ.....	95

Кругляк О.В. ВПЛИВ ПОГЛИНАЛЬНОГО СХРЕЩУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИ КОРИСНИХ ОЗНАК У ТВАРИН УКРАЇНСЬКИХ МОЛОЧНИХ ПОРІД.....	98
Лавринюк О.О., Сіхневич К.Й., Мудренко В.П. ЕПІГЕНЕТИЧНІ ТА ІМУНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОБРОБУТУ ТВАРИН У СИСТЕМІ СТАЛОГО АГРОВИРОБНИЦТВА.....	101
Ластовська І.О., Борщ О.О. ЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ МЕХАНІЗАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОМФОРТУ КОРІВ.....	104
Лесь С.А., Косіор Л.Т., Ластовська І.О. СТАН ТА РОЗВИТОК МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	106
Ліскович В.А. ОБҐРУНТУВАННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА РЕЄСТРАЦІЇ КОНЕЙ.....	109
Lisohurska D.V., Brindza J., Adamchuk L.O., Furman S.V. ENTOMOPHILIOUS CROPS IN THE AGRICULTURAL LANDSCAPES OF UKRAINE AND THE EU: SPATIAL ASPECTS OF POLLINATOR FORAGE PROVISION.....	112
Люта І.М. , ВПЛИВ ПОКАЗНИКІВ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ ТЕЛИЦЬ НА СТАТЬ НАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ.....	115
Лютих С.В. РЕПРОДУКТИВНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОБИЛ: ОГЛЯД.....	118
Мищенко В.В., Мерзлова Г.В. , БІОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ М'ЯСА МАЛЬКА КОРОПА ЗА ЗГОДОВУВАННЯ КОРМОВОЇ КОЕНЗИМВМІСНОЇ ДОБАВКИ.....	120
Мохначова Н.Б. ГЕНЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОДУКТИВНОСТІ БУРОЇ КАРПАТСЬКОЇ ПОРОДИ.....	123
Надточій П.В., Малина В.В. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ЗАСВОЄННЯ КУПРУМУ В ЖУЙНИХ ТВАРИН.....	125
Недашківська Н.В., Осіпенко І.С. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТОВАРНОГО СУСІДСТВА В КОНТЕКСТІ ХАРЧОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	128
Oleshko V.P., Trofymchuk A.M., Heiko L.M. , PROSPECTS FOR THE SELECTION OF THE AUSTRALIAN REDCLAW CRAYFISH (CHERAX QUADRICARINATUS) TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF INDUSTRIAL AQUACULTURE.....	130
Петраш В.В. СЕЗОННІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ МОЛОКА КОРІВ.....	135
Помітун І.А., Косова Н.О., Паньків Л.П., Косов М.О., Косов В.О. СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНІ ПАРАМЕТРИ ІНТЕНСИВНОСТІ РОСТУ ЯГНЯТ У ВІЦІ ДО ВІДЛУЧЕННЯ ВІД ВІВЦЕМАТОК.....	138
Пономарьов Ю.А., Шаповал О.Б. ОЦІНКА КОРІВ-ПЕРВІСТОК МОЛОЧНИХ ПОРІД ЗА ПРОМІРАМИ ТА ІНДЕКСАМИ БУДОВИ ТІЛА	140
Почукалін А.Є. ВТРАЧЕНИЙ ГЕНОФОНД УКРАЇНИ: УКРАЇНСЬКА СТЕПОВА БІЛА ТА УКРАЇНСЬКА СТЕПОВА РЯБА ПОРОДИ СВИНЕЙ	144
Рубан С.Ю., Шабаш М.Л. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АЗОТУ МОЛОЧНИМИ КОРОВАМИ ЗА ВМІСТОМ АЗОТУ СЕЧОВИНИ ТА СКЛАДОМ МОЛОКА.....	147

Соболева С.В., Соболев О.І. ВПЛИВ ЗАМІНИ ЧАСТИНИ ЗЕРНОВИХ КОМПОНЕНТІВ У КОМБІКОРМІ БОРОШНОМ ІЗ ЯБЛУЧНИХ ВИЧАВОК НА РІСТ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ.....	150
Ставецька Р.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ «КОРОТКИХ ЛІНІЙ» У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ.....	152
Старостенко І.С. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДНЯКУ КРОЛІВ ПОРОДИ СІРИЙ ВЕЛЕТЕНЬ ЗА РІЗНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ.....	155
Сторчак Ю.Г., Пундяк Т. О. ВИМОГИ ДО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН ПІД ЧАС ЇХ УТРИМАННЯ ЯК ОBOB'ЯЗКОВІ СТАНДАРТИ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ.....	158
Стульник І.І., Сусол Р.Л. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕОБХІДНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН ПРИ ВІДГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ ХУДОБИ ЗА «ЗЕРНОВОЇ» ТЕХНОЛОГІЇ.....	161
Судика В.В. ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ У СВИНАРСТВІ	164
Титаренко І.В. ПРОДУКТИВНІ ПОКАЗНИКИ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД НАДОЮ УПРОДОВЖ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	167
Ткаченко С.В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ОЗНАКАМИ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ КОРІВ.....	169
Ткачова І.В. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ КОНЬАРСТВА.....	171
Хабінець І.І. ВПЛИВ СЕЛЕНОМЕТІОНІНУ У СКЛАДІ КОМБІКОРМІВ НА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ ТА СТРУКТУРНИЙ СКЛАД ТУШІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ.....	174
Халак В.І. ПОЛІМОРФІЗМ ГЕНА РЕЦЕПТОРА МЕЛАНКОРТИНУ (MC4R) ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ВІДТВОРЮВАЛЬНИМИ ЯКОСТЯМИ У СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ УГОРСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	176
Халак В.І., Волощук В.М., Засуха Л.В. ВІДГОДІВЕЛЬНІ І М'ЯСНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З АКТИВНІСТЮ ДЕЯКИХ ФЕРМЕНТІВ СИРОВАТКИ КРОВІ.....	179
Хмельничий Л.М. ОЦІНКА КОРІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД ЗА ДОВІЧНОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ ЗАЛЕЖНО ВІД ЛАКТАЦІЇ ВИБУТТЯ.....	182
Холявська Т.Л., Уманець Д.П., Титарьова О.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕРЕПЕЛІВ ЗА СПОЖИВАННЯ НАСІННЯ ФЕНХЕЛЮ (<i>FOENICULUM VULGARE</i>) В СКЛАДІ КОМБІКОРМІВ.....	186
Tsekhmistrenko O., Shulko O., Baban V., Onyshchenko L. PLANT EXTRACTS' BIOLOGICAL EFFECT ON THE POULTRY ORGANISM.....	188
Цехмістренко С.І., Поліщук В.М., Поліщук С.А. БІОХІМІЧНІ ТА ГЕНЕТИЧНІ МАРКЕРИ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН.....	191
Чернюк С.В., Крижак М.С. ВПЛИВ ІНОКУЛЯЦІЇ <i>LACTOBACILLUS</i> НА ФЕРМЕНТАЦІЮ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ КУКУРУДЗЯНОГО СИЛОСУ	194
Чернявський О.О. ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ НА РІСТ І ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ.....	197

Черняк Б.С. ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖПОРОДНОГО СХРЕЩУВАННЯ БУГАЇВ ШВИЦЬКОЇ ПОРОДИ З МАТКАМИ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ ЗА ОСНОВНИМИ СЕЛЕКЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ ПОТОМСТВА F ₂	199
Черняк Н.С. ФОРМУВАННЯ ІНДЕКСУ ОЗНАК ЗДОРОВ'Я КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ НА ОСНОВІ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ.....	203
Шуляр А.Л., Шуляр А.Л., Ткачук В.П. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ВІВЧАРСТВА І КОЗІВНИЦТВА В УКРАЇНІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ GREEN DEAL.....	206
Якубенко О.Б. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ МОЛОКА РІЗНИХ ВИДІВ ТВАРИН.....	209

Чернявський О.О., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ НА РІСТ І ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ

Досліджено показники продуктивності молодняку свиней. Встановлено, що тварини дослідної групи, яким згодовували кормову добавку, за живою масою перевищували контрольних аналогів на 3,5 %, або на 1,32 кг.

Ключові слова: молодняк свиней, пробіотик, кормова добавка, годівля, комбікорм.

Cherniavskiy O.O., candidate of agricultural sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

INFLUENCE OF A FEED ADDITIVE ON THE GROWTH AND PRODUCTIVITY OF YOUNG PIGS

The productivity indicators of young pigs were studied. It was established that animals of the experimental group receiving the feed additive exceeded their control counterparts in live weight by 3.5%, or 1.32 kg.

Key words: young pigs, probiotic, feed additive, feeding, compound feed.

Виробництво свинини в сучасних умовах вимагає підвищеної уваги до якості раціону. Оскільки витрати на корми становлять значну частку загальних витрат у свинарстві, а підвищення ефективності годівлі є ключовим фактором рентабельності галузі [1].

Засвоєння поживних речовин значною мірою залежить від стану шлунково-кишкового тракту: лише здоровий кишківник здатний забезпечити якісне перетравлення корму та ефективне всмоктування поживних компонентів.

Стан травної системи визначає успіх у вирощуванні свиней, а тому профілактика й контроль основних кишкових інфекцій є запорукою прибутковості виробництва. ШКТ тісно взаємодіє з нервовою, кровоносною, ендокринною та імунною системами, впливаючи на фізіологію, здоров'я та продуктивність тварин [4].

Хвороби шлунково-кишкового тракту проявляються переважно діареєю, що призводить до значних економічних втрат: зниження продуктивності, підвищення ризику вторинних захворювань, витрат на лікування та падежу молодняку. Найбільш уразливими є поросята-сисуні та відлучені поросята через незрілість їхньої травної системи [3]. Для профілактики слід:

- дотримуватися принципу «порожньо-зайнято»;
- мінімізувати стресові фактори (пов'язані з раціоном і умовами утримання);
- підтримувати оптимальний мікроклімат (температуру, вологість, вентиляцію, санітарні умови);

- забезпечувати тварин повноцінною та якісною годівлею відповідно до їхніх потреб.

При поліпшенні роботи ШКТ особливе значення мають два чинники: стан слизової оболонки та баланс мікрофлори. Слизова оболонка створює бар'єр проти проникнення бактерій і підтримує корисну мікрофлору, яка перешкоджає закріпленню патогенів.

Кишкова мікрофлора свиней налічує понад 400 видів бактерій із концентрацією близько 10^9 КУО/г вмісту. Половина з них є корисними, інша частина – патогенні. Тому розробка програм, спрямованих на стабілізацію мікрофлори, є важливим завданням для спеціалістів [2].

Пробіотики – це біопрепарати, що містять живі культури симбіотичних мікроорганізмів або продукти їх ферментації. Вони належать до непатогенних форм і при достатньому надходженні позитивно впливають на здоров'я тварин.

Механізм їх дії включає:

- зниження рН у кишечнику, що створює несприятливі умови для патогенів;

- прикріплення до епітелію кишечника, блокуючи місця для збудників;

- конкуренцію з патогенними мікроорганізмами за поживні речовини;

- вироблення антимікробних речовин (органічних кислот, перекису водню, бактеріоцинів);

- стимуляцію імунної системи [4].

Пробіотик Левуселл SB 10 ME, що містить сухі живі дріжджові клітини *Saccharomyces cerevisiae*, сприяє нормалізації кишкової мікрофлори.

Метою досліджень було оцінити ефективність згодовування цієї кормової добавки та її вплив на продуктивність молодняку свиней. Дослід проводили на свинях великої білої породи. Тварини отримували комбікорм з додаванням Левуселл SB 10 ME.

Було сформовано дві групи-аналогів по 15 голів у віці 30 діб. Експеримент тривав 75 днів та складався з двох етапів: зрівняльного (15 діб) і основного (60 діб). У зрівняльний період контролювали інтенсивність росту та підбирали тварин для подальшого дослідження (по 10 голів із кожної групи).

Протягом усього експерименту свині отримували однаковий комбікорм, який відрізнявся лише наявністю або відсутністю пробіотичної добавки.

Згідно розробленої схеми дослідження усім тваринам згодовували основний раціон у вигляді комбікорму. Контрольній групі згодовували у зрівняльний і у основний періоди дослідження основний раціон. Дослідній групі у зрівняльний період згодовували основний раціон, а у перший період основного дослідження (20 діб) до основного раціону додавали Левуселл SB 10 ME із розрахунку 200 г/т корму. У другий (20 діб) і третій (20 діб) періоди основного дослідження до комбікорму додавали пробіотик Левуселл SB 10 ME із розрахунку 100 г/т корму.

Після зрівняльного періоду середня жива маса тварин становила 12,6 кг і суттєво не відрізнялася між групами.

На 20-ту добу основного періоду експерименту свині дослідної групи переважали контрольних аналогів на 0,23 кг (1,4%). На 40-ву добу перевага

становила 0,61 кг (2,3%). На 60-ту добу основного періоду досліду у віці 105 діб різниця становила 1,32 кг (3,5%), і була статистично достовірною ($p < 0,05$).

Отже, додавання Левуселл SB 10 ME у раціон забезпечило підвищення середньої живої маси свиней на 1,3 кг (3,5%) у порівнянні з контрольною групою.

Список літератури

1. Подобєд Л. Кормові добавки. *Агробізнес сьогодні*. 2017. №1–2. С. 15–16.
2. Emily Houghton. Prebiotics and probiotics boost pig growth and health URL: <https://www.thepigsite.com/articles/prebiotics-and-probiotics-boost-pig-growth-and-health>
3. Chen H.S., Velayudhan D.E., Li A., Feng Z., Liu D., Yin Y.L. Growth performance, gastrointestinal microbial activity and immunological response of piglets receiving microencapsulated *Enterococcus faecalis* and enzyme complex after an oral challenge with *Escherichia coli* K88. *Can J Anim Sci*. 2016. Vol. 96. P. 609–618.
4. Fohse J.M., Zijlstra R.T., Willing B.P. The role of gut microbiota in the health and disease of pigs. *Anim Front*. 2016. Vol. 6. P. 30–36

УДК 636.2.034.082.26.4

Черняк Б.С., здобувач ступеня д-р філософії

Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖПОРОДНОГО СХРЕЩУВАННЯ БУГАЇВ ШВІЦЬКОЇ ПОРОДИ З МАТКАМИ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ ЗА ОСНОВНИМИ СЕЛЕКЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ ПОТОМСТВА F₂

У статті наведено результати комплексного дослідження вікової динаміки молочної продуктивності помісних корів другого покоління (Ш75×Г25) за п'ять лактацій. Доведено, що ці тварини розкривають свій максимальний потенціал на 3–4 лактації (надій до 10 тис. кг), демонструючи високу генетичну стабільність масової частки жиру та білка. Обґрунтовано доцільність такого кросбридингу як ефективної стратегії поєднання високого рівня молочної продуктивності голштинів із довголіттям та міцною конституцією швіцької породи.

Ключові слова: молочна продуктивність, міжпородне схрещування, помісні корови, швіцька та голштинська породи, вікова мінливість, лактація, якість молока.

Cherniak B.S., PhD student

Institute of Animal Breeding and Genetics named after M.V. Zubets of NAAS

EFFICIENCY OF CROSSBREEDING BROWN SWISS BULLS WITH HOLSTEIN COWS BASED ON THE MAIN BREEDING TRAITS OF F₂ PROGENY

The article presents the results of a comprehensive study on the age-related dynamics of milk productivity in second-generation crossbred cows (BS75×H25) over five lactations. It has been established that these animals reach their maximum potential during the 3rd and 4th lactations (with milk yields up to 10,000 kg), demonstrating high genetic stability of milk fat and protein content. The study justifies such crossbreeding as an effective strategy for combining the high milk productivity of Holsteins with the longevity and robust constitution of the Brown Swiss breed.

Keywords: milk productivity, crossbreeding, crossbred cows, Brown Swiss and Holstein breeds, age-related dynamics, lactation, milk quality.